

Laidiens: 26.02.2010., Nr. 33

Ministru kabineta noteikumi Nr.178

Rīgā 2010.gada 23.februārī (prot. Nr.10 45.§)

Trakumsērgas profilakses un apkarošanas kārtība

*Izdoti saskaņā ar Veterinārmedicīnas likuma
25.panta 4.punktu un 36.pantu*

1. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka trakumsērgas profilakses un apkarošanas kārtību.

2. Noteikumos lietoti šādi termini:

2.1. ar trakumsērgu slims dzīvnieks – zīdītājdzīvnieks (turpmāk – dzīvnieks), kam trakumsērgas diagnoze laboratoriskajos izmeklējumos apstiprināta pēc nāves;

2.2. pilnvarotais veterinārārsts – praktizējošs veterinārārsts, ko Pārtikas un veterinārais dienests (turpmāk – dienests) pilnvarojis īstenot trakumsērgas apkarošanas pasākumus;

2.3. skartais punkts – vieta (teritorija), kurā konstatē ar trakumsērgu slimu dzīvnieku un kurā dzīvnieks vai cilvēks var inficēties ar trakumsērgu, un kurā piemēro ierobežojumus un trakumsērgas apkarošanas pasākumus;

2.4. apdraudētā teritorija – teritorija, kura plešas ne tālāk kā triju kilometru rādiusā ap skarto punktu un kurā piemēro ierobežojumus un trakumsērgas apkarošanas pasākumus.

3. Šo noteikumu izpildi uzrauga un kontrolē dienests.

4. Ja radušās aizdomas par dzīvnieka saslimšanu vai inficēšanos ar trakumsērgu, laboratoriskos izmeklējumus trakumsērgas diagnozes noteikšanai veic valsts zinātniskais institūts "Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts" (turpmāk – zinātniskais institūts).

5. Jebkura persona vienas darbdienu laikā mutiski informē praktizējošu veterinārārstu vai dienesta teritoriālo struktūrvienību par:

5.1. aizdomām par dzīvnieka inficēšanos ar trakumsērgu (turpmāk – aizdomas par inficēšanos ar trakumsērgu), ja:

- 5.1.1. dzīvnieks ir bijis kontaktā ar trakumsērgu slimu dzīvnieku vai ir aizdomas par to (izņemot gadījumu, ja dzīvnieks, kas vakcinēts pret trakumsērgu Veterinārmedicīnas likumā noteiktajā kārtībā, minētajā kontaktā nonācis medību laikā);
- 5.1.2. pastāv iespēja, ka dzīvnieks ir sakosts vai apsiekalots vai dzīvnieka gļotāda vai bojāta āda ir bijusi kontaktā ar iespējamu trakumsērgas avotu (piemēram, cita dzīvnieka siekalām, nervu audiem) (izņemot gadījumu, ja dzīvnieks, kas vakcinēts pret trakumsērgu Veterinārmedicīnas likumā noteiktajā kārtībā, minētajā kontaktā nonācis medību laikā);
- 5.2. aizdomām par dzīvnieka saslimšanu ar trakumsērgu (turpmāk – aizdomas par saslimšanu ar trakumsērgu), ja:
- 5.2.1. dzīvniekam novēro siekalošanos, izmaiņas apetītē, apgrūtinātu barības un ūdens uzņemšanu, sugai neraksturīgas pārmaiņas uzvedībā vai neraksturīgu izturēšanos attiecībā pret cilvēku vai dzīvnieku;
- 5.2.2. dzīvnieks ir neprovocēti sakodis, saskrāpējis, apsiekalojis citu dzīvnieku vai cilvēku vai uzbrucis tam;
- 5.2.3. savvaļas dzīvnieks atrodas cilvēka apdzīvotā teritorijā vai personas īpašumā (valdījumā) un savvaļas dzīvniekam novēro sugai neraksturīgas pārmaiņas uzvedībā.
6. Klaiņojošu suni vai kaķi, kas ir sakodis, saskrāpējis, apsiekalojis citu dzīvnieku vai cilvēku vai uzbrucis tam:
- 6.1. nekavējoties eitanazē, pastāvot aizdomām par attiecīgā suņa vai kaķa saslimšanu ar trakumsērgu, ja dzīvnieks nav identificēts;
- 6.2. nekavējoties ievieto dzīvnieku patversmē novērošanai atbilstoši šo noteikumu prasībām, ja dzīvnieks ir identificēts.
7. Ja praktizējošais veterinārārsts nav pilnvarots veikt trakumsērgas apkarošanas pasākumus, tas nekavējoties informē dienesta attiecīgo teritoriālo struktūrvienību par saņemto šo noteikumu 5.punktā minēto informāciju.
8. Dienesta teritoriālā struktūrvienība, saņemot šo noteikumu 5.punktā minēto informāciju, vienas darbdienu laikā, izmantojot jebkuru saziņas veidu:
- 8.1. informē šo noteikumu 5.punktā minēto personu par pilnvaroto veterinārārstu;
- 8.2. paziņo pilnvarotajam veterinārārstam šo noteikumu 5.punktā minēto informāciju.
9. Pilnvarotais veterinārārsts, saņemot šo noteikumu 5.punktā minēto informāciju, vienas darbdienu laikā lemj par nepieciešamību sākt trakumsērgas apkarošanas pasākumus un informē dienesta teritoriālo struktūrvienību par trakumsērgas apkarošanas pasākumu sākšanu vai par to, ka nevar veikt trakumsērgas apkarošanas pasākumus, norādot iemeslu.
10. Ja pastāv aizdomas par saslimšanu ar trakumsērgu, pilnvarotais veterinārārsts vai dienesta inspektors no dzīvnieka liķa noņem patoloģiskā materiāla paraugu (visu dzīvnieka liķi, liķa galvu vai galvas smadzenes) (turpmāk – paraugs) un nosūta to laboratoriskai izmeklēšanai uz zinātnisko institūtu trakumsērgas diagnozes noteikšanai.

11. Ja pastāv aizdomas par saslimšanu ar trakumsērgu un medību tiesību lietotājs var nogādāt nomedītā savvaļas dzīvnieka liķi vai liķa galvu zinātniskajā institūtā trakumsērgas diagnozes noteikšanai, viņš rīkojas saskaņā ar pilnvarotā veterinārārsta vai dienesta inspektora norādījumiem.

12. Zinātniskā institūta direktora pilnvarota persona pēc laboratorisko izmeklējumu rezultātu iegūšanas elektroniski ziņo un nosūta testēšanas pārskatu par:

12.1. laboratoriski apstiprinātu trakumsērgas diagnozi – valsts galvenajam pārtikas un veterinārajam inspektoram, dienesta teritoriālās struktūrvienības vecākajam inspektoram un pilnvarotajam veterinārārstam, ja parauga pavaddokumentos norādīta viņa kontaktinformācija;

12.2. laboratoriski neapstiprinātu trakumsērgas diagnozi – dienesta teritoriālās struktūrvienības vecākajam inspektoram un pilnvarotajam veterinārārstam, ja parauga pavaddokumentos norādīta viņa kontaktinformācija.

13. Dienesta teritoriālā struktūrvienība, izmantojot jebkuru saziņas veidu, paziņo pilnvarotajam veterinārārstam šo noteikumu 12.1.apakšpunktā minēto informāciju.

14. Dienests vienas darbdienu laikā pēc šo noteikumu 55.1.apakšpunktā minēto darbību izpildes savā tīmekļa vietnē ievieto informāciju par katru apstiprināto trakumsērgas gadījumu, norādot ar trakumsērgu slimā dzīvnieka diagnozes apstiprināšanas datumu, dzīvnieku sugu, dzīvnieku skaitu, trakumsērgas skarto punktu un apdraudēto teritoriju, kā arī laikposmu (30 dienas), kurā veic trakumsērgas apkarošanas pasākumus (turpmāk – ierobežojuma laiks).

15. Dienesta teritoriālā struktūrvienība vienas darbdienu laikā informē tās uzraudzībā esošajā teritorijā strādājošos pilnvarotos veterinārārstus par apstiprinātajiem trakumsērgas gadījumiem.

16. Līdz tāda dzīvnieka liķa iznīcināšanai, no kura ņemts laboratorisko izmeklējumu paraugs trakumsērgas diagnozes noteikšanai, dzīvnieka īpašnieks vai turētājs to norobežo no jebkuras iespējamās saskares ar dzīvnieku un cilvēku. Dzīvnieka liķi iznīcina saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2002.gada 3.oktobra Regulas (EK) Nr.1774/2002, ar ko nosaka veselības aizsardzības noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem, kuri nav paredzēti cilvēku uzturam (turpmāk – Regula Nr.1774/2002), 4. un 5.pantu.

17. No Zemkopības ministrijas kārtējā gada budžetā piešķirtā finansējuma trakumsērgas uzraudzības un apkarošanas nodrošināšanai sedz šādas trakumsērgas apkarošanas pasākumu izmaksas:

17.1. savvaļas dzīvnieku perorālās vakcinācijas izmaksas (par vakcīnu, vakcīnas izlikšanu, vakcīnas uzglabāšanu);

17.2. savvaļas dzīvnieku perorālās vakcinācijas efektivitātes noteikšanas izmaksas (par savvaļas dzīvnieku liķiem, to daļēju sekciju, laboratoriskajiem izmeklējumiem);

17.3. dezinfekcijas līdzekļu iegādes izmaksas dzīvnieka liķa atrašanās vietas dezinfekcijai;

17.4. pilnvarotajam veterinārārstam:

17.4.1. faktiskie transporta izdevumi;

17.4.2. palīgmateriālu iegādes izmaksas (piemēram, par aizsarglīdzekļiem (sejas, acu, roku, plaukstu un citu

ķermeņa daļu aizsardzībai), parauga iesaiņošanas materiāliem);

17.4.3. darba samaksa (par dzīvnieku klīnisko izmeklēšanu, dzīvnieka novērošanu, vakcināciju vai revakcināciju, eitanāziju, dezinfekciju, dokumentu noformēšanu);

17.4.4. eitanāzijas līdzekļu un vakcīnu iegādes izmaksas;

17.4.5. dzīvnieka liķa savākšanas, transportēšanas, uzglabāšanas un iznīcināšanas izmaksas;

17.5. zinātniskajam institūtam – izmaksas, kas saistītas ar laboratoriskajiem izmeklējumiem.

18. Dzīvnieka īpašnieks vai turētājs sedz visus tos cietušās personas, dienesta un zinātniskā institūta izdevumus, kas saistīti ar trakumsērgas apkarošanas darbībām, ja dzīvnieka īpašnieka vai turētāja suns, kaķis vai mājas (istabas) sesks nav vakcinēts pret trakumsērgu vai ir nokavēts Veterinārmedicīnas likumā noteiktais vakcinācijas termiņš un dzīvniekam:

18.1. laboratoriskajos izmeklējumos pēc nāves ir apstiprināta trakumsērgas diagnoze;

18.2. konstatē aizdomas par inficēšanos ar trakumsērgu vai aizdomas par saslimšanu ar trakumsērgu.

19. Ja dzīvnieka īpašnieks vai turētājs neievēro šajos noteikumos noteikto trakumsērgas profilakses un apkarošanas kārtību, pilnvarotais veterinārārsts nosūta dienesta teritoriālajai struktūrvienībai veterinārārsta paziņojumu par lēmuma neizpildi (1.pielikums).

2. Trakumsērgas profilakses kārtība

20. Dzīvnieka īpašnieks vai turētājs nodrošina suņa, kaķa un mājas (istabas) seska vakcināciju pret trakumsērgu saskaņā ar Veterinārmedicīnas likumā noteiktajām prasībām.

21. Dienests organizē savvaļas dzīvnieku perorālo vakcināciju pret trakumsērgu ne retāk kā divas reizes gadā saskaņā ar trakumsērgas profilakses un apkarošanas programmu.

22. Pirms savvaļas dzīvnieku perorālās vakcinācijas sākšanas dienests informē biedrību "Latvijas Pašvaldību savienība", valsts aģentūru "Latvijas Infektoloģijas centrs" (turpmāk – aģentūra) un Valsts meža dienestu par plānoto savvaļas dzīvnieku vakcināciju un piesardzības pasākumiem.

23. Dienests pēc šo noteikumu 21.punktā minētās savvaļas dzīvnieku perorālās vakcinācijas vienojas ar Valsts meža dienestu par nelimitēto medījamo dzīvnieku nomedīšanu un savvaļas dzīvnieku liķu nogādāšanu zinātniskajā institūtā savvaļas dzīvnieku perorālās vakcinācijas efektivitātes noteikšanai saskaņā ar dienesta inspektora norādījumiem.

3. Trakumsērgas apkarošanas kārtība

3.1. Pasākumi, kas veicami, ja ir aizdomas par inficēšanos ar trakumsērgu

24. Pilnvarotais veterinārārsts, saņemot šo noteikumu 5.1.apakšpunktā minēto informāciju, klīniski izmeklē dzīvnieku, novērtē epizootoloģisko situāciju un pēc dzīvnieka pases vai vakcinācijas apliecības pārbauda, vai suns, kaķis vai mājas (istabas) sesks ir vakcinēts pret trakumsērgu.

25. Lai veiktu šo noteikumu 24.punktā minētās darbības, pilnvarotais veterinārārsts ierodas dzīvnieka turēšanas vietā vai dzīvnieka īpašnieks vai turētājs nodrošina pilnvarotajam veterinārārstam transportu, lai pilnvarotais veterinārārsts varētu ierasties dzīvnieka turēšanas vietā, vai dzīvnieka īpašnieks vai turētājs nodrošina mājas (istabas) dzīvnieka transportēšanu (izņemot ar sabiedrisko transportu) uz pilnvarotā veterinārārsta prakses vietu.

26. Pilnvarotais veterinārārsts pēc šo noteikumu 24.punktā minētajām darbībām pieņem lēmumu par dzīvnieka novērošanas neuzsākšanu, uzsākšanu vai eitanāziju, aizpilda lēmuma veidlapu (2.pielikums) un izsniedz to dzīvnieka īpašniekam vai turētājam.

27. Ja pilnvarotais veterinārārsts nesāk dzīvnieka novērošanu, viņš ne vēlāk kā vienas darbdienu laikā pēc šo noteikumu 5.1.apakšpunktā minētās informācijas saņemšanas:

27.1. suni, kaķi un mājas (istabas) sesku, ja ievērots Veterinārmedicīnas likumā noteiktais vakcinācijas termiņš, vai citu dzīvnieku, kas bijis vakcinēts pret trakumsērgu pēdējo 12 mēnešu laikā, vakcinē pret trakumsērgu, ja dzīvnieks tā dzīves laikā bijis vakcinēts pret trakumsērgu ne vairāk kā vienu reizi. Dzīvnieka īpašnieks vai turētājs sedz visus izdevumus, kas saistīti ar vakcināciju;

27.2. suni, kaķi un mājas (istabas) sesku, ja ievērots Veterinārmedicīnas likumā noteiktais vakcinācijas termiņš, vai citu dzīvnieku, kas bijis vakcinēts pret trakumsērgu pēdējo 12 mēnešu laikā, vakcinē pret trakumsērgu, izvērtējot epizootoloģisko situāciju, anamnēzi un klīniskās izmeklēšanas rezultātus, ja dzīvnieks tā dzīves laikā bijis vakcinēts pret trakumsērgu vairāk nekā vienu reizi. Dzīvnieka īpašnieks vai turētājs sedz visus izdevumus, kas saistīti ar vakcināciju;

27.3. izmantojot jebkuru saziņas veidu, informē dienesta teritoriālo struktūrvienību par to, ka nesāk dzīvnieka novērošanu.

28. Ja pastāv aizdomas par inficēšanos ar trakumsērgu dzīvniekam, kuram Veterinārmedicīnas likumā nav noteikta prasība veikt trakumsērgas vakcināciju un kurš nav vakcinēts, attiecīgā dzīvnieka īpašnieks vai turētājs vienojas ar pilnvaroto veterinārārstu par vienu no šādām darbībām ar dzīvnieku:

28.1. sešu mēnešu novērošanu, dzīvnieku nepārvietojot;

28.2. nosūtīšanu uz kautuvi tūlītējai nokaušanai triju darbdienu laikā pēc kontakta (sakošanas, saskrāpēšanas, apsiekalšanas vai uzbrukuma);

28.3. tūlītēju eitanāziju.

29. Ja iegūst pienu no šo noteikumu 28.punktā minētā dzīvnieka, novērošanas laikā iegūto pienu pastērizē pirms lietošanas cilvēka uzturā vai izēdināšanas dzīvniekiem.

30. Ja pilnvarotais veterinārārsts sāk dzīvnieka novērošanu, viņš pēc šo noteikumu 5.1.apakšpunktā minētās informācijas saņemšanas:

30.1. pirmajā darbdienu, izmantojot jebkuru saziņas veidu, informē dienesta teritoriālo struktūrvienību par to, ka sāk dzīvnieka novērošanu;